

Miljöavtal Berör Fastlands Finland

Riikka Klemola

Utbildning om åkerstödansökan 2025 för kommuner, NTM-centraler, rådgivare och intressentgrupper

12.3.2025

Ansökan om nya avtal och ändringar i förordningarna

Förordningar

Godkänd 6.2.2025:

- Ansökningsförordning: Statsrådets förordning om ansökan om miljöersättning, kompensationsbidrag, ersättning för ekologisk produktion och ersättning för ickeproduktiva investeringar 2025 (46/2025)
 - finlex.fi/fi/laki/kokoelma/2025/sk20250046.pdf
 - finlex.fi/sv/laki/kokoelma/2025/fs20250046.pdf

Godkänd 30.1.2025:

- Statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om miljöersättning (39/2025)
 - finlex.fi/fi/laki/kokoelma/2025/sk20250039.pdf
 - finlex.fi/sv/laki/kokoelma/2025/fs20250039.pdf

Preciserade punkter SRf om miljöersättning

- 41 § Om miljöavtalet om jordbruksnaturens mångfald och vård av landskapet
 - Ordet "iståndsättningsåtgärder" har lagts till:
 -Vård och *iståndsättningsåtgärder* får inte äventyra skyddet av området eller objektet eller de värden som ligger till grund för avtalet.
- 58 § Betalning av miljöersättning med stöd av miljöavtal
 - Ordet "under växtperioden" har avlägsnats:
 -Om sådan röjning vid grundläggande iståndsättning eller stängsling som avses i 45 § inte slutförs inom den tidsfrist som avses i 2 mom. nämnda paragraf, betalas inte miljöersättning för året i fråga med stöd av det ovan nämnda miljöavtalet. På basis av ovan nämnda miljöavtal betalas inget för byggande av mellanstängsel som delar basskiften.

Avtal om jordbruksnaturen och landskapet och avtal om skötsel av våtmarker 2025

Nya avtal om jordbruksnaturen och landskapet och avtal om skötsel av våtmarker 2025

- År 2025 kan man ansöka om nya avtal om skötsel av jordbruksnatur och landskap samt avtal om skötsel av våtmarker.
- I Viputjänsten kan man ansöka om ett nytt avtal för en gård
 - 1. som inte har ett motsvarande, gällande avtal för 2023, 2024
 - 2. som har ett avtal om skötsel av jordbruksnaturen och landskapet och då kan man ändå ansöka om ett avtal om skötsel av våtmarker och tvärtom, eller
 - 3. om avtalet som ansöktes 2023 eller 2024 har hävts, men arealerna kan godkännas i avtalet eller
 - 4. de skiften som anmälts till avtalet 2023 eller 2024 har underkänts vid terrängsynen och skiftena nu har iståndsatts så att de motsvarar kraven i avtalet eller
 - 5. som iståndsätter avtalsskiftena först under år 2025 med en 1-årig åtgärd
- Avtalsvillkoren på Livsmedels webbplats uppdateras före utgången av mars:
 - Avtal om skötsel av våtmarker
 - Avtal om jordbruksnaturen och landskapet

Tilläggsarealer till gällande avtal

- Om gården har ett gällande avtal kan följande ansökas som tilläggsarealer till avtalet:
 - 1. Skiften som inte godkändes i avtalet vid terrängsynen 2023 eller 2024 och som nu har restaurerats så att de kan omfattas av avtalet (t.ex. vassbevuxna områden)
 - 2. Skiften i besittning som man inte kom ihåg att ansöka om i avtalet förra året
 - 3. Nya skiften som kommit i besittning och som uppfyller kraven i avtalet
- Tilläggsarealen kan sökas via Viputjänsten med ansökan om åkerstöd. Ansökan har ingen begränsning gällande hektar.
- Skötselplan och andra obligatoriska bilagor som ska bifogas ansökan.
- De skiften som du ansöker om att lägga till är i kraft till utgången av den ursprungliga avtalsperioden.

Obs.! Arrendeavtalet ska vara uppgjort i god tid, om tilläggsarealerna är arrenderade. Betesavtal kan inte användas för att påvisa besittning av arealen.

Miljöavtal om upprätthållande av ursprungssorter

Nya miljöavtal om upprätthållande av ursprungssorter

- Nya avtal om upprätthållande av ursprungssorter kan ingås 2025.
- Avtal om upprätthållande av ursprungssorter ansöks på blankett 214. Årlig ansökan om utbetalning ska göras också på blankett 214.
- Avtalsvillkoren på Livsmedels webbplats uppdateras före utgången av mars:
 - Miljöavtal om upprätthållande av ursprungssort

Viputjänsten i avtalen

Ansökan om tilläggsarealer i Viputjänsten

hkotiedot	Hakija	an tiedot	Haettavat luet		Luomu ja sopimukset	Lohki yhte	otietojen enveto	Ma	atilan tie	lot	Vipuneuvo	ja	¥)
Luonno	onmukaiser	n luotannon	sitoumus M	laata	alousluonnon ja r	naisemai	n hoitosopim	nus		Kos	teikkojen hoit	osopir	mus
👻 Maatal	ousluonno	n ja maisem	an holtosopimus 20	23	_								
Yhteen Sopimus	lohkot										C	Muok	kkaa
Tu	nnus =	Nimi +	Pinta-ala (ha	a) =	Maankäyttölaji		Lohkon ha	allinta			E	nsimn	näinei
▶ 091	10036418	Viksten	1,	20	Luonnonlaidun	a -niitty	Omistukse	essa			Maa	talo	ous
• 091	10036418	Lastvik	1,	20	Luonnonlaidun j	a -niitty	Omistukse	essa					
 D9 	10036418	Tryvik	1,:	20	Luonnonlaidun j	a -niitty	Omistukse	essa			Sopin	nuks	selle
▶ 091	10036418	Henttinen	1,3	20	Metsämaa		Omistukse	essa				Ти	Innu
🕑 Hae s	sopimuksel	le lisäaloja										09	9100
Näytä liit	teet O									*			
												09	100

Maatalousluonnon ja maiseman hoitosopimus

Sopimukselle haettavat peruslohkot

iteeriveto ja lähetys

	Tunnus 🕆	Nimi ‡	Pinta-ala 🗘	Lohkon tyyppi 🗘	Maankäyttölaji 🗢	Lohkon hallinta 🗘	Toiminnot
	0910036418	Lisä_ala_1	1,20		Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa	
	0910036418	Lisä_ala_2	1,21		Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa	
	0910036418	Lisä_ala_3	1,22		Luonnonlaidun ja -niitty	Omistuksessa	
	0910036418	Lisä_ala_4	1,23		Metsämaa	Omistuksessa	
+ Lis	sää liite						
						Peruuta	Tallenna

Ansökan om tilläggsarealer Viputjänsten

- En skötselplan för tilläggsarealerna bifogas om skiftet inte ingår i den skötselplan som lämnats in 2023 eller 2024.
- På tilläggsarealerna görs en terrängsyn inom 2 år.

aisin		Maataloud	en ja maisema	n hoitosopimus				
otiedo	ot Hakiji	an tiedot	Haettavat tuet	Luomu ja sopimukset	Lohkotietojen yhteenveto	Maatilan tiedot	Vipuneuvoja	Yhteenveto j lähetys
Luc	onnonmukaise	n tuotannon si	toumus	Aaatalousluonnon ja	maiseman hoitosopim	us K	osteikkojen hoitosopi	mus
• Ma	atalousluonno	n ja maisemar	hoitosopimus 20	023				
A	Lähetä kaikki	liitteet hakuaik	ana.					
A Yhte	Lähetä kaikki eenveto	liitteet hakuaik	ana.				Mu	lokkaa
A Yhte Sopin	Lähetä kaikki eenveto muslohkot	liitteet hakuaik	ana.				Mu	lokkaa
A Yhte Sopin	Lähetä kaikki eenveto muslohkot Tunnus 0	liitteet hakuaik Nimi 0	ana. Pinta-ala (ha	ı) ≎ Maankäyttölaj	i ≎ Lohkon hal	linta 0 0	Mu Ensime vuosi :	okkaa
A Yhte Sopin	Lähetä kaikki eenveto muslohkot Tunnus 0 0910036418	liitteet hakuaik Nimi • Viksten	ana. Pinta-ala (ha 1,	a) • Maankäyttölaj 20 Luonnonlaidun	i≎ Lohkon hal ja -niitty Omistukse	linta = ==================================	Ensima vuosi a 2023	okkaa näinen
A Yhte Sopin	Lähetä kaikki eenveto musiohkot Tunnus 0910036418 0910036418	litteet hakuaik Nimi • Viksten Lastvik	ana. Pinta-ala (ha 1, 1,	1) • Maankäyttölaj 20 Luonnonleidun 20 Luonnonleidun	i ≎ Lohkon hal ja -niitty Omistukse ja -niitty Omistukse	linta • •	Mu Ensima vuosi = 2023 2023	näinen
Yhte Sopin	Lähetä kaikki eenveto muslohkot Tunnus 0 0910036418 0910036418	liitteet hakuaik Nimi • Viksten Lastvik	ana. Pinta-ala (ha 1, 1, 1,	 Maankäyttölaj Luonnonlaidun Luonnonlaidun Luonnonlaidun 	i ≎ Lohkon hal ja -niitty Omistukse ja -niitty Omistukse ja -niitty Omistukse	llinta 0 0 653 858	Mu Ensimu vuosi = 2023 2023 2023	näinen
Yhte Sopin	Lähetä kaikki eenveto musiohkot Tunnus ° 0910036418 0910036418 0910036418	Nimi • Viksten Lastvik Tryvik Henttinen	ana. Pinta-ala (ha 1, 1, 1,	 Maankäyttölaj Luonnonlaidun Luonnonlaidun Luonnonlaidun Luonnonlaidun Metsämaa 	i ≎ Lohkon hal ja -niitty Omistukse ja -niitty Omistukse ja -niitty Omistukse ja -niitty Omistukse	llinta • • 45.0 888 45.0	Mu Ensima vuosi a 2023 2023 2023 2023 2023	näinen
Yhte Sopin	Lähetä kaikki eenveto musiohkot Tunnus 0 0910036418 0910036418	Nimi • Viksten Lastvik	ana. Pinta-ala (ha 1, 1, 1,	a) • Maankäyttölaj 20 Luonnonlaidun 20 Luonnonlaidun 20 Luonnonlaidun	i ● Lohkon hal ja -niitty Omistukse ja -niitty Omistukse ja -niitty Omistukse	linta • • 553 553	Mu Ensima vuosi = 2023 2023 2023	näinen

Anmälan om stängsel- och rovdjursstängselåtgärd i Viputjänsten (1/2)

<u>Återg</u>	<u>å till val av ansökan/anmäla</u>	n Ans	ök/anmäl - Ansöl	A 2,05 ha		
	1 Ifyllningsanvisningar	- 🔒 Skriv ut san	nmandrag			Växt * Miljöavtalsareal, trädbevuxen Skede i ekologisk produktion *
	Skiftesuppgifter	Sökandens uppgifter	Stöd som söks	Sammandrag av skiftesuppgifter	Gårdens uppgifter	I ekologisk produktion Åtgärder inom miljöersättning ✓ Inhägningsåtgärd
	Basskifteslista			0174275	lohko 2,05 ha	 Iståndsättningsröjning Uppförande av rovdjursstär
	Signum 🗢 🕴	Namn 🌻	Areal (ha) 🗘	1. M.E.		Anmäl stängslets lä
	01742 75	lohko	2,05	a superior	- hit	m
	01781 17	alusta	3,58	a and the	245	Obligatoriskt fält: *

A 2,05 ha
Växt *
Miljöavtalsareal, trädbevuxen eller övrig areal
Skede i ekologisk produktion *
l ekologisk produktion 👻
Åtgärder inom miljöersättningen
✓ Inhägningsåtgärd
Iståndsättningsröjning
Uppförande av rovdjursstängsel
Anmäl stängslets längd i meter för jordbruksskiftet i fråga.
Stängslets längd *
m
Obligatoriskt fält: * Återgå Spara

Anmälan om stängsel- och rovdjursstängselåtgärd i Viputjänsten (2/2)

Nytt! I samband med anmälan om stängsel- och rovdjursstängselåtgärd ska man uppge stängslets längd i meter. Den kan anges på två sätt:

- Totalt antal meter för något av skiftena, vilket innebär det totala antalet meter för alla skiften som blir kvar innanför stängslet.
- Antal meter stängsel för varje skifte separat

Mätningarna kan göras med Vipus *Mät avstånd* -kartverktygyn i nedre högra kanten)

Anmälan om iståndsättningsröjningsåtgärd i Viputjänsten

Växter på avtalsskiften bör anges korrekt

Moma-avtalsskifte:

- Skiftet har mindre än 50 träd/ha och skiftet uppfyller i övrigt kraven på permanent gräsmark.
- Markanvändningsslagen är naturbete och naturäng.

Som skiftets växt uppges:

 Miljöavtalsareal, permanent gräsmark.

Moma-avtalsskifte:

- Skiftet har över 50 träd/ha och uppfyller inte kraven för permanent gräsmark.
- Markanvändningsslaget är skogsmark eller annan areal

Som skiftets växt uppges:

 Miljöavtalsareal trädbevuxen eller annan areal.

Avtal om skötsel av våtmarker

- Man har ansökt/ansöker om att lägga till skiftet i skötselavtalet för våtmarker.
- Markanvändningsslag är annan areal.

Som skiftets växt uppges:

• Miljöavtalsareal våtmark

Kartnivå för vårdbiotop

- Skiften som inventerats som nationellt och regionalt värdefulla är markerade med blått.
- Områden markerade med svart har inventerats men uppfyller inte kriterierna för en nationellt eller regionalt värdefull vårdbiotop, utan är vanliga vårdbiotoper.
- För skiften markerade med grått. behövs ett utlåtande av NTMcentralens ansvarsområde för miljö och naturresurser.
- I Vipu syns inte förklaringarna till nivåerna.

Ändringar i gällande avtal om jordbruksnaturen och landskapet och avtal om skötsel av våtmarker

Möjligheter att ändra miljöavtalen under åkerstödens förändringsskede.

- I Viputjänsten kan den stödsökande
 - ändra växt (återkalla stödet)
 - återkalla en åtgärd genom att avlägsna krysset för åtgärden i skiftesuppgifterna
 - lägga till en åtgärd genom att kryssa för åtgärden i skiftesuppgifterna
 - ändra jordbruksskiftets gränser (röjning för iståndsättning).
- Genom att meddela NTM-centralen kan den stödsökande
 - ta bort eller lägga till ett avtalsskifte.
- Den stödsökande kan inte anmäla tilläggsarealer till avtalet under förändringsskedet.
- Närmare information om möjligheter till ändringar finns på Livsmedelsverkets webbplats <u>Möjligheter till ändring av miljöavtal</u>.

Avlägsnande av skifte ur avtal

- Skiftet kan tas bort från avtalet om du inte kan fortsätta skötseln enligt skötselplanen på de skiften som godkänts i avtalet.
 - NTM-centralen ska meddelas om saken med en fritt formulerad ansökan under ansökningstiden för åkerstöd.
- Att ta bort skiftet från avtalet leder inte till återkrav.
- Ett skifte kan tas bort från avtalet om skiftet tas ur den sökandes besittning under avtalsperioden till exempel på grund av en oplanerad hävning av ett arrendeavtal.

Ändring av värdeklass

- Om skötseln av avtalsområdet har gett resultat och NTM-centralens ansvarsområde Y har inventerat området till en högre värdeklass, kan du ansöka om ändring av värdeklassen för avtalsskiftet.
 - → NTM-centralens avtalshandläggare kontaktar den stödsökande om det vid inventeringen har skett ändringar i värdeklassen
- Höjning av värdeklassen söks fritt formulerat hos NTM-centralen under ansökningstiden för åkerstöd. Ersättningen för skiftet betalas enligt den högre värdeklassen från och med följande avtalsår.

Avtalet kan frångås endast i undantagsfall (gäller alla miljöavtal)

- Ett miljöavtal kan frångås endast på grund av force majeure eller vid exceptionella omständigheter
 - T.ex. om betesgång enligt skötselplanen inte är möjlig på grund av naturförhållanden, force majeure eller olägenheter för naturvärdena i avtalsområdet.
- Gör en fritt formulerad, skriftlig anmälan om avtalet till NTM-centralen. Foga samtidigt skriftliga bevis till anmälan.
 - Anmälan om frånträdande av avtalet ska göras skriftligen till NTM-centralen inom 15 arbetsdagar från det att det är möjligt att göra anmälan.
- Om man upphäver avtalet före avtalsperiodens utgång, behöver ett nytt motsvarande avtal inte nödvändigtvis ingås förrän två år har förflutit från upphävandet.

Överföring av avtal

Överföring av avtal när den mottagande gården inte har ett gällande avtal

- Avtalet kan överföras helt eller delvis till en gård som inte har ett avtal som motsvarar det tidigare.
 - Överföring av avtal ansöks genom att returnera <u>blankett 160 (ansökan om</u> <u>överföring av förbindelse eller avtal)</u> till NTM-centralen innan ansökan om åkerstöd inleds.
- När överföringen har behandlats vid NTM-centralen innan ansökan öppnas kan den stödsökande ansöka om utbetalning och vid behov även tilläggsareal för det överförda avtalet vid ansökan om åkerstöd.

Obs! Det lönar sig att fundera på vilket alternativ som är bättre – att överföra ett gammalt avtal, eller ett helt nytt avtal.

Överföring av avtal: NTM-centralens roll

NTM-centralens avtalshandläggare:

- Överföring av avtal
 - 1. behandla överföringen av avtalet genast när den stödsökande har returnerat blankett 160.
 - Det räcker att överföringen har gjorts, den behöver inte behandlas så att den får status Avgjord.
 - 2. Meddela den stödsökande när överföringen har behandlats.
- Du kan inte överföra avtalet om den stödsökande redan har returnerat ansökan om åkerstöd eller om den har status Utkast i Viputjänsten.
 - → Be den stödsökande återkalla stödansökan så att du kan överföra avtalet.

När NTM-centralen har överfört avtalet

- I ansökan om åkerstöd i Viputjänsten kan den stödsökande ansöka om
 - betalning av avtal genom att på fliken Stöd som söks välja det avtal för vilket hen ansöker om utbetalning
 - Om överföringen inte har gjorts, ansöker den stödsökande om ett nytt femårigt avtal genom att välja punkten i fråga.
 - 2. tilläggsarealer till avtalet
 - **3.** ändring av skiftestypen för ett skifte som omfattas av avtalet.

Överföring av avtal när den mottagande gården har ett gällande avtal

- NTM-centralen kan inte överföra avtalet direkt till en stödsökande som har ett gällande avtal.
 - → Den stödsökande som fortsätter avtalet lägger själv till avtalsskiftena för den gård som frånträder avtalet i sitt eget avtal.

Anvisning:

- Mottagande gård
 - 1. Bifoga avtalsskiftena för den gård som frångår avtalet till besittningen av din egen gård i ansökan om åkerstöd i Viputjänsten.
 - 2. Ansök om de skiften som lagts till som tilläggsareal i ditt gällande avtal.
- Avträdande gård
 - Lämna in <u>blankett 474</u> till NTM-centralen om du avstår från miljöavtalet och du inte har överfört avtalet till övertagaren på blankett 160.

Tack